

MAKTABGACHA TA'LIM TASHKILOTLARIDA BOLA SHAXSIGA YO'NALTIRILGAN TA'LIMDA PEDAGOGIK YONDASHUV

Ne'matullayeva Matluba Qosimovna

Andijon pedagogika texnikumi

Umumkasbiy fanlar kafedrası katta o'qituvchisi

Annotatsiya

Mazkur maqolada maktabgacha ta'lim tashkilotlarida bola shaxsiga yo'naltirilgan ta'limning nazariy asoslari va pedagogik yondashuvlari tahlil qilingan. Bola shaxsining individual xususiyatlarini hisobga olgan holda ta'lim-tarbiya jarayonini tashkil etish, bolalarning mustaqil fikrlashi, ijodiy qobiliyatlari va ijtimoiy faolligini rivojlantirish masalalari yoritilgan. Shuningdek, tarbiyachining kasbiy kompetensiyalari va rivojlantiruvchi ta'lim muhitini yaratishning ahamiyati ochib berilgan.

Kalit so'zlar: maktabgacha ta'lim, bola shaxsi, shaxsga yo'naltirilgan ta'lim, pedagogik yondashuv, rivojlantiruvchi muhit, individual ta'lim, tarbiyachi kompetensiyasi.

Kirish

Bugungi kunda ta'lim tizimini modernizatsiya qilish jarayonida maktabgacha ta'lim tashkilotlarida bola shaxsiga yo'naltirilgan ta'limni amalga oshirish muhim vazifalardan biri hisoblanadi. Ushbu yondashuv bolaning individual rivojlanish xususiyatlarini hisobga olish, uning qiziqishlari va ehtiyojlarini e'tiborga olgan holda ta'lim jarayonini tashkil etishni nazarda tutadi. Maktabgacha yosh davri bolaning shaxs sifatida shakllanishida muhim bosqich bo'lib, aynan shu davrda uning bilish faoliyati, muloqot ko'nikmalari va ijodiy salohiyati rivojlanadi.

Asosiy qism

Bola shaxsiga yo'naltirilgan ta'limning mazmuni

Bola shaxsiga yo'naltirilgan ta'lim pedagogik jarayonning markaziga bolani qo'yadi. Bunda har bir bolaning qobiliyati, ehtiyoji, qiziqishi va rivojlanish sur'ati inobatga olinadi. Ta'limning asosiy maqsadi bolaga tayyor bilimlarni berish emas, balki uning mustaqil fikrlashi, muammolarni hal etish ko'nikmalari va ijodiy faoliyatini rivojlantirishdan iborat.

Mazkur yondashuvda bolaning huquqlari va manfaatlari ustuvor hisoblanadi. Tarbiyachi esa bilim beruvchi emas, balki bolaning rivojlanishiga ko'maklashuvchi hamkor sifatida faoliyat yuritadi.

Shaxsga yo'naltirilgan ta'limning pedagogik tamoyillari

Shaxsga yo'naltirilgan ta'lim quyidagi tamoyillarga asoslanadi:

- Har bir bolaning betakrorligini e'tirof etish;
- Individual yondashuvni ta'minlash;
- Ta'lim jarayonida erkin tanlov imkoniyatlarini yaratish;
- Hamkorlik va muloqotga asoslangan munosabatlarni shakllantirish;
- Bolaning mustaqil faoliyatini qo'llab-quvvatlash;
- Rivojlantiruvchi ta'lim muhitini yaratish.

Pedagogik yondashuvlarning ahamiyati

Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida bola shaxsiga yo'naltirilgan ta'limni samarali tashkil etishda bir qator pedagogik yondashuvlardan foydalaniladi.

Individual yondashuv har bir bolaning rivojlanish darajasi va qiziqishlarini hisobga olish imkonini beradi.

Faoliyatga yo'naltirilgan yondashuv orqali bolalar o'yin, tajriba, kuzatish va ijodiy mashg'ulotlar jarayonida bilimlarni o'zlashtiradilar.

Hamkorlik pedagogikasi tarbiyachi va bola o'rtasida o'zaro hurmat va ishonchga asoslangan munosabatlarni rivojlantiradi.

Kompetensiyaviy yondashuv esa bolalarda hayotiy ko'nikmalarni shakllantirishga xizmat qiladi. Natijada bolalar mustaqil fikrlash, muloqot qilish, jamoada ishlash va muammolarni hal etish kompetensiyalariga ega bo'ladilar.

Tarbiyachining kasbiy faoliyati

Shaxsga yo'naltirilgan ta'limni amalga oshirishda tarbiyachining kasbiy mahorati muhim o'rin tutadi. Tarbiyachi bolalarning qiziqish va ehtiyojlarini o'rganishi, rivojlantiruvchi muhit yaratishi hamda ota-onalar bilan samarali hamkorlikni yo'lga qo'yishi lozim. Shuningdek, zamonaviy pedagogik texnologiyalar va innovatsion metodlardan foydalanish orqali ta'lim samaradorligini oshirish mumkin.

Xulosa

Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida bola shaxsiga yo'naltirilgan ta'lim bolalarning individual imkoniyatlarini ro'yobga chiqarish, mustaqil fikrlashini rivojlantirish va ijtimoiy moslashuvini ta'minlashda muhim omil hisoblanadi. Ushbu yondashuv ta'lim jarayonining samaradorligini oshirib, bolalarning har tomonlama barkamol shaxs sifatida shakllanishiga xizmat qiladi. Shuning uchun maktabgacha ta'lim amaliyotida shaxsga yo'naltirilgan pedagogik texnologiyalarni keng joriy etish dolzarb vazifalardan biri bo'lib qolmoqda.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. O'zbekiston Respublikasining "Ta'lim to'g'risida"gi Qonuni. – Toshkent, 2020.
2. O'zbekiston Respublikasi ilk va maktabgacha yoshdagi bolalar rivojlanishiga qo'yiladigan davlat talablari. – Toshkent, 2022.

3. Ishmuhamedov R., Yuldashev M. **Ta'lim va tarbiyada innovatsion pedagogik texnologiyalar.** – Toshkent: Nihol, 2017.
4. Tolipov O'., Usmonboyeva M. **Pedagogik texnologiyalarning tatbiqiy asoslari.** – Toshkent: Fan, 2018.

